

Naturvernforbundet

Norsk ornitologisk forening

Forum for natur og friluftsliv

Norges Jeger- og Fiskeorbund

Den norske turisforening

Vi har eitt krav

*at NVE og OED
må følge
retningslinjene
OED og KMD
har fastsett for
lokalisering av
vindkraftverk*

Det kongelige miljøverndepartement
Det kongelige olje- og energidepartement

Retningslinjer

Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg

Vurdering av faktisk konfliktgrad

Graden av konflikt knyttet til den enkelte utbygging vil være avhengig av om inngrepet kan få negative virkninger for nevnte arter og natur- og vegetasjonstyper og om det er mulig med avbøtende tiltak.

I tillegg må man vurdere konfliktpotensialet i og nær områder med et stort mangfold av arter, stort antall individer, innhold av ansvarsarter og/eller arter i kategoriene "nær truet" og "datamangel" på Rødlista, og som i tillegg har mange viktige funksjoner for disse artene. Viktige høst- og vårtrekk for fugl må tas i betraktning. Områder som er viktige for rødlistede pattedyr kan ofte være svært store i utstrekning.

ANNONSE

Fordeler og ulemper med vindkraft

Hvilke fordeler og hvilke ulemper er det knyttet til vindkraftanlegget på Sortland? Veier fordelene opp for ulempene? Administrerende direktør Øyvind Isachsen i Vindkraftforeningen NORWEA forklarer hva konsekvensene for Vindparken på Sortland er:

Isachsen peker ikke på dette som en ulempe fra eget ståsted, men:

- Om man ikke liker de, så liker man de ikke. Punkt en er at de synes.

Han mener selv at hadde de fått til det samme i marka over Oslo, ville det vært kjempestilig! For å få bygge et kraftanlegg av denne type stilles det strenge krav:

- Når det søkes om å sette opp et vindkraftanlegg, så vil NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat) se på hvordan påvirkning det vil ha på dyrelivet i det aktuelle området. All energiproduksjon har en påvirkning på samfunnet. En kan for eksempel ikke sette opp en vindpark rundt fugletrekk.

Han forteller videre at om en vindpark skal realiseres, må fordelene være flere og veie tyngre, enn ulempene et slikt anlegg vil medføre.

Penger i kassa for kommunen

Vindparken står støtt på Ånstadblåheia i Sortland kommune. Dette betyr at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) nøyte har vurdert det store prosjektet, og at de har kommet frem til at det finnes flere fordeler enn ulemper ved å ha anlegget der for å produsere strøm. Isachsen mener dette var en riktig avgjørelse:

- Så lenge samfunnet går over til å bli elektrifisert, det vil si at en går bort fra olje og gass, så betyr det at vi må produsere mer strøm. Alt skal med tiden bli elektrisk, og at det har kommet en vindpark til Sortland er et av tegnene på at det er næring i byen. Utviklinga av Norge skjer ikke bare i Oslo, det skal også skje ute i distriktene.

Notat

Fra: Miljødirektoratet

Til: NVE

Dato: 11.4.2018

Nasjonal ramme for vindkraft 2017–2018 Faggrunnlag fugl

Grus grus/Trane. Fotograf Bård Bredesen, Naturarkivet.no

Sammendrag

Kunstige lufthindringer vil alltid representere en potensiell risiko for fugl. Ved etablering av vindkraftanlegg er fugl utsatt for kollisjoner, fortrenkning og forstyrrelser. Konfliktpotensialet vil avhenge av de ulike artenes livssyklus, atferd og bruk av området. Det generelle konfliktbildet fra konsesjonsgitte prosjekter her til lands viser store forskjeller mellom lokalitetene, men med gjennomgående høyt konfliktnivå for fugl. Det viktigste avbøtende tiltaket anses dermed å være lokalitetsvalg. **Mange konflikter kan unngås og/eller reduseres vesentlig med god lokalisering** - både ved utvelgelse av større områder, som i den nasjonale rammen, ved godkjenning av konkrete prosjekter og ved turbinplassering i de enkelte prosjektene.

Miljødirektoratets utgangspunkt er at vindkraftutbygging ikke bør tillates når utbygging i artens leveområder vil ha avgjørende betydning for artens bestandsutvikling, for viktige økologiske funksjonsområder **eller sentrale knutepunkt for fugletrekk**. Knyttet til nasjonal ramme oppfattes områder identifisert som internasjonalt viktige fugleområder som et relevant og viktig grunnlagsmateriale, komplettert med artsobservasjoner og kunnskap om viktige abiotiske faktorer av vesentlig betydning for konfliktpotensialet (eksempelvis topografi, vindforhold og soloppvarming).

Effektene ved vindkraftutbygging er i stor grad arts- og stedsspesifikke og det er derfor viktig å identifisere generelle konfliktmekanismer knyttet til særlig beslutningsrelevante arter og egnet skala for nasjonal ramme. Her har vi vurdert generelle kjennetegn ved utsatte artsgrupper og identifisering av særlig relevante enkeltarter og deres sårbarhet. Sentralt i vurderingen av om en art bør tas spesielt hensyn til i en nasjonal skala, er også hvor sårbar arten er for ytterligere påvirkning og hvordan utpeking av lokaliteter vil påvirke den samlede belastningen for arten. I

Notat

Fra: Miljødirektoratet

Til: NVE

Dato: 11.4.2018

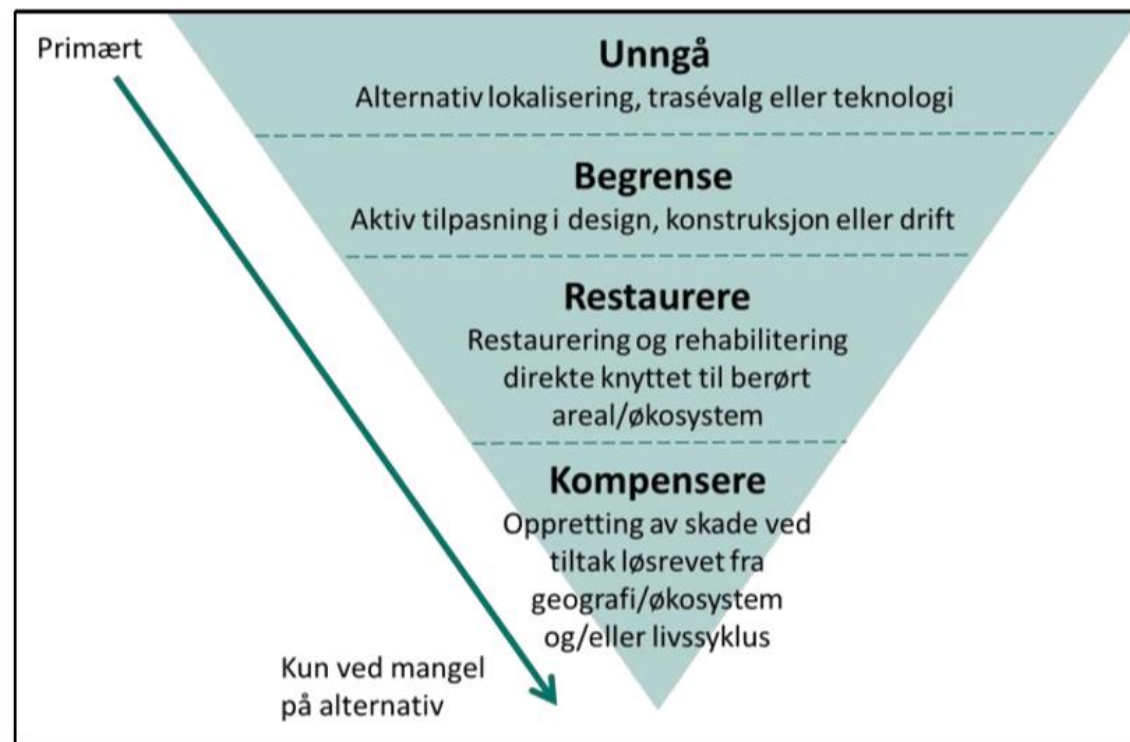
Nasjonal ramme for vindkraft 2017–20 Faggrunnlag fugl

Grus grus/Trane. Fotograf Bård Bredesen, Naturarkivet.no

Knyttet til enkeltprosjekter gir dette mindre mening ettersom prosjektene normalt kommer til konsesjonsbehandling uten noe direkte valg mellom ulike lokaliteter. I dette tilfellet er det å unngå å bygge ned eller forstyrre verdifulle arealer innenfor utbyggingsområdet, som er den avbøtende oppgaven. Valg av veitraséer og turbinplasseringer er typiske eksempler i prosjektene, og primært et tema for detaljplanleggingen.

For fugl anser vi det overordnede **lokalitetsvalget** som det viktigste konflikt-dempende grepet. Ut over dette vil det være adskillig å hente på gjennomtenkt **prosjektavgrensning**, turbinplassering og veiføring. Generelt bør det tilstrebes å legge egnede lokaliteter

Figur 3: Avbøtingshierarkiet. Merk: Innholdet i de ulike nivåene vil være avhengig av geografisk nivå

Vi byrjar å få
oversikt
over eit **hovudtrekk**,
sjølv om det enno
manglar vesentleg
kunnskap

NINA Rapport

1693 Undersøkelser av trekkaktiviteten for fugl på Guleslettene 2018-2019

Observasjoner, radarkartlegging og lyttedata med supplerende materiale

Geir Helge Rødli Systad, Arild Breistol, Arne Follestad, Jan Ove Gjershaug, Steven Guidos, Øyvind Hamre, Roel May, Diego Pavón-Jordán, Bård Stokke, Tom Roger Østerås og Jens Åström

NINA Rapport

1585 Kartlegging av fugletrekket over Bremangerlandet

Undersøkelser ved det planlagte Bremangerlandet vindkraftverk

Bård G. Stokke, Roel May, Øyvind Hamre, Jens Åström, Jan Ove Gjershaug og Arne Follestad

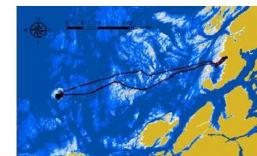

825

Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs - sjøfugl

NINA Rapport

Svein-Håkon Lorentsen (red.), Signe Christensen-Dalsgaard, Arne Follestad, Magdalene Langset, Roel May, Espen Lie Dahl og Øyvind Hamre

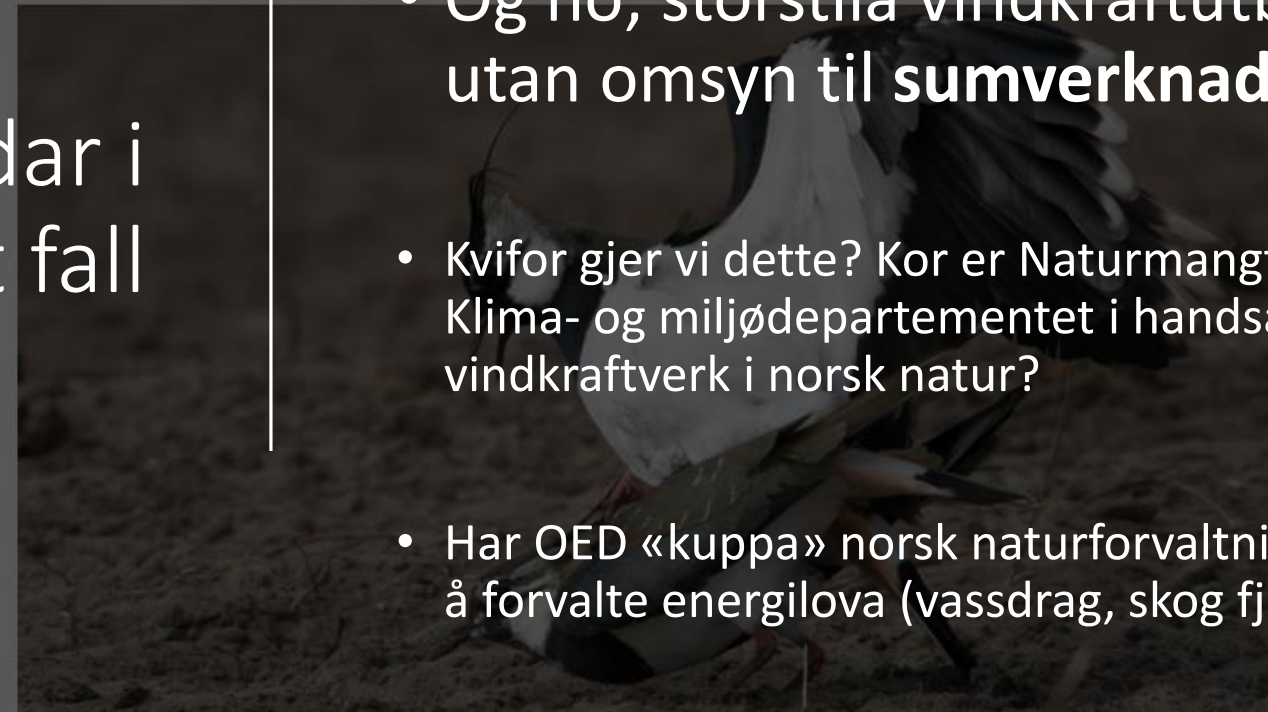
NOF slår alarm: 421 millioner fugler borte på 30 år

- Habitatødelegging
- Matmangel
- Plast

Bestandene for mange fuglearter raser. Tap av verdifulle våtmarksområder bidrar til å forverre situasjonen, mener naturvernrådgiver Martin Eggen.

Fuglebestandar i fritt fall

- Og no; storstila vindkraftutbygging utan omsyn til **sumverknad** på fugl
- Kvifor gjer vi dette? Kor er Naturmangfaldloven og Klima- og miljødepartementet i handsaminga av vindkraftverk i norsk natur?
- Har OED «kuppa» norsk naturforvaltning gjennom å forvalte energilova (vassdrag, skog fjell og kyst)?

Markus Th. S. Haugen
Journalist

Publisert 19. feb. kl. 14:30
Oppdatert 19. feb. kl. 09:35

Vipa er allerede forsvunnet over store deler av landet. NOFs egen rapport om fuglebestandene, publisert i fjor, viser bestandsreduksjoner hos flere tradisjonelt tallrike arter.

FOTO: MARTIN EGGEN

Bremangerlandet – MTA ikkje sendt inn

Ny kunnskap om:

Fugletrekk

Myr

Naturverdiar

Stort fleirtal i mot vindkraftverket etter valet

Krav:

Ingen statleg overstyring når kommunen seier nei til dispensasjonssøknaden frå utbyggjar om kommunens LNF-areal

GULESLETTENE: Nye radarmålinger har påvist fugletrekk gjennom områder der det skal bygges vindkraftverk, også rødlistede arter. Styremedlem Jon Anders Stavang i Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane sier både naturvernere og ornitologer har talt for døde ører hos myndighetene i årevis om fugletrekk. FOTO: TOR HØVIK (ARKIV)

– Manglende kompetanse har avgjort vindkraftutbygginger

Guleslettene er lagt midt i fugletrekket

Guleslettene – under bygging, MTA-ankehandsaming

Ny kunnskap om:

Fugletrekk

Krav:

Avgrens anlegget. **Dette har NVE/OED opna for** – klagehandsaming pågår i OED

Inga fornying av konsesjonen

Departementet syner til fråsegnene frå Miljødirektoratet og Fylkesmannen om ikkje å tillate turbinar i den vestlege delen av planområdet av omsyn til fugl. NVE har peika på at vindkraftverket dels skal byggast i eit område som er gitt middels konfliktpotensial i regional plan for vindkraft i Sogn og Fjordane, og at utbygging av store delar av Guleslettene vindkraftverk dermed er i tråd med planens tilrådingar. Når det gjeld den vestlege delen av planområdet, har utbygginga ikkje støtte i planen. Fleire ulemper vert redusert dersom den vestlege delen av vindkraftverket blir teken ut av prosjektet. Det er av fleire høyringspartar foreslått ulike tilpassingar. Departementet meiner at dei foreslåtte reduksjonane vil gripe inn i store delar av vindkraftverket, og redusere fordelane ved prosjektet for mykje. I kva grad desse delane av planområdet kan nyttast, skal vere basert på forundersøkingar av trekkande fugl. Resultata av undersøkingane skal vurderast bli beskriven i Miljø- transport og anleggsplan, der naudsynte endringar i planområdet og tilpassingar skal gjerast av omsyn til trekkande fugl. NVE skal godkjenne den endelege plasseringa av turbinane og eventuelt pålegge periodar med stans i drift om naudsynt. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane skal ha planen til uttale før NVE godkjenn. Departementet syner til det som tidlegare er omtalt om dette vilkåret.

Side 10

Slik departementet ser det vil ikkje tiltaket påverke bestandsutviklinga av nokre av dei raudlista fugleartane, sjølv om vindkraftverket kan utgjere ein kollisjonsrisiko for enkeltindivid. Med vilkår om forundersøkingar og eventuelle avbøtande tiltak, meiner departementet at vindkraftverket ikkje vil påverka bestandane i så stor grad at det er i strid med forvaltingsmåla for artar etter naturmangfoldlova.

Okla - MTA påklaga

Ny kunnskap om:

Fugletrekk

Myr

Krav:

Ny KU om fugletrekk og avbøtende tiltak, stans i anlegget under fugletrekka – del av anlegget som trekket går igjennom

Unngå større deler av anlegg i myrområde. Kompensasjon for CO2 utslepp knytt til veg- og anleggsbygging i myrareal ?

Lutelandet – MTA til godkjenning

Ny kunnskap om:

Fugletrekk og hubro

Krav: Avbøtande tiltak: anlegget vert stengt i periodane under fugletrekka vår og haust - Inga fornying av konsesjonen

Henøy

Ny kunnskap om:

Fugletrekk

Klima- og miljødepartementet

Bekymringsmelding:

Eksempelet frå Fylkesmannen i Vestland og andre fylkesmenn rundt om i landet demonstrer at NVE og OED i praksis ofte ikkje nyttar naturmangfaldlova som anna enn ei tekstleg rundingsbøye i konsesjonssaker.

Kva kan KMD gjere med det?

Konsesjonar som er gjeve på feil/mangelfullt grunnlag

- Juridisk er det ikkje noko i vegen for å trekke konsesjonar tilbake (erstatningsplikt)
- Nicolas?

Lars H. Gulbrandsen, Tor Håkon J. Inderberg og Inger-Lise Saglie

Lars H. Gulbrandsen og Tor Håkon J. Inderberg, Fridtjof Nansens Institutt,
og Inger-Lise Saglie, NMBU

Forskning viser at ...

Overraskende uklart hvem og hva som avgjør hvor vindmøllene skal stå

Noen få, sentrale aktører ser ut til å være toneangivende i konsesjonsprosessene, mens andre reelt har mindre makt, selv om de formelt spiller en rolle i beslutningene.